

Beschrijving invloed vleugel-typen van de 6

Op basis van de uitkomst van deze test kunnen we concluderen dat je een type 6 hebt. Naast de 6 zitten de vleugeltypen 5 en 7. Dat betekent dat je in de basis een type 6 bent maar dat je wel wordt beïnvloed door één van deze twee vleugels.

Algemene omschrijving

Ik heb een levendige verbeelding, vooral als mijn veiligheid en zekerheid bedreigd worden. Ik heb vaak in de gaten wat gevaarlijk of pijnlijk kan zijn en ervaar zo veel angst alsof het al echt gebeurt. Ik vermijd altijd gevaar of ik daag het juist uit. Mijn verbeelding leidt ook tot een goed, maar soms wat ongewoon, gevoel van humor. Ik zou graag meer zekerheid in mijn leven willen, maar over het algemeen vertrouw ik de mensen en dingen om me heen niet. Ik kan gewoonlijk de tekortkomingen zien in wat iemand naar voren brengt. Ik denk dat sommige mensen me daarom erg scherpzinnig vinden. Ik heb de neiging autoriteiten te wantrouwen en ik voel me niet comfortabel als ik als een autoriteit wordt gezien. Omdat ik kan zien wat er mis is met hoe dingen over het algemeen gezien worden, ben ik geneigd me te identificeren met iemand die altijd het onderspit moet delven. Maar als ik mezelf aan iets of iemand heb toevertrouwd dan ben ik erg loyaal.

De basisangst

De basisangst van de 6 is om niet te overleven in een wereld die niet te vertrouwen is. De verdedigingsstructuur van de 5,6 en 7 is gericht op angst en dat is bij de 6 het meest duidelijk. Zekerheid en ergens bij horen is daarom erg belangrijk voor een 6, want zo zoekt hij zijn vertrouwen. De 6 wordt daarom ook wel de loyalist genoemd, omdat hij vaak loyaal is aan iets waar hij bij wil horen. Dat zijn overigens niet per sé mensen, het kunnen ook denkbeelden of idealen zijn.

Vanwege de (onbewust) aanwezige angst is een 6 gericht op dingen die mis kunnen gaan. Het zijn daardoor goede planners en goede strategen. Bert van Marwijk als coach van het Nederlands elftal is een goed voorbeeld hiervan, hij was hier ook succesvol mee. Opvallend was dat hij altijd koos voor vaste waarden, niet veel experimenteerde en loyaal was aan zijn spelers.

Er bestaat ook nog een variant op de verdedigingsstructuur van de 6, namelijk de contrafobische 6. Dit is terug te voeren op de psychologische 'vecht-vlucht' reactie op angst. Doorgaans kiest een 6 voor vluchten, maar de contrafobische 6 kiest meestal voor vechten. Deze 6 zal juist gewaagde dingen doen en het risico opzoeken. Hij kan dan een beetje op een 8 gaan lijken door sterk en dominant over te komen. Toch blijft de 6 van nature een denker en een twijfelaar. "Een mens lijdt het meest, door het lijden dat hij vreest", is bij uitstek van toepassing op de 6. Normaal gesproken is een 6 dus een echte risicomijder.

Het afweermechanisme

Om dit verdedigingsmechanisme te maskeren heeft de 6 echter een getraind afweermechanisme. Dat heet "projectie" en wil zeggen dat hij de eigen angsten en

onzekerheden projecteert op de buitenwereld. Door te wijzen naar de ander, blijft hij immers zelf buiten schot. Door het gevaar in de buitenwereld te zien in plaats van te kijken naar de angst die in de 6 leeft blijft het systeem in stand en hoeft de 6 zelf niet aan de bak. Nadeel is echter dat er soms problemen worden gezien die er niet zijn of dat men te wantrouwend naar anderen is.

Bovendien versterkt het systeem zich op deze manier, want door te focussen op gevaar wordt je onzekerheid juist versterkt. Als we iedere dag de nieuwsberichten over moord en doodslag lezen, gaan we juist in ieder mens een moordenaar zien.

De varianten

Bijna niemand is een zuiver Enneatype. In je gedrag word je ook beïnvloed door je vleugeltype, een naastliggend type waarvan je ook trekjes hebt. Er zijn in principe 2 vleugels, maar één daarvan is dominant waarover verderop meer.

Vervolgens zit er een dynamiek in het Enneagram, dat wil zeggen dat je op verschillende manieren veranderlijk bent in je gedrag. Zo kennen we een stresspunt en een prestatiepunt. Als je op je gemak bent, in goede doen, gaat je gedrag in positieve zin lijken op het Enneatype van je prestatiepunt.

- Als je gestrest bent, of getergd, neem je de negatieve eigenschappen van het Enneatype van je stresspunt aan. "Acting out" wordt dat genoemd. Als je normale verdedigingsstrategie niet meer werkt, heb je als het ware nog een extra tactiek die je kunt toepassen.
- Het gedrag behorend bij het stresspunt of prestatiepunt kan direct worden opgepakt en er kan dus snel heen en weer geschakeld worden. Het zijn stemmingswisselingen die je kunt ervaren.

Groeirichting van de 6

Een type 6 zal in goede doen wat meer ontspannen worden zoals de 9. Hij kan zich meer inleven in verschillende standpunten en zal minder snel geneigd zijn te projecteren. Hij wordt daardoor optimistischer en kan meer loskomen van de continue gedachtenstroom. Om dit te stimuleren is het boek 'de Kracht van het NU' van Eckhart Tolle een aanrader. Dit integratieproces heeft veel te maken met het in contact komen met het eigen lichaam. De 6 kan dan meer gebruik gaan maken van zijn intuïtie en zal minder gaan twijfelen.

De 6 onder stress

Onder stress pakt de 6 het gedrag van type 3 op. Hij wordt prestatiegerichter en rustelozer. Ook gaat hij zich meer bekommeren om zijn imago. Hij kan proberen ten kosten van anderen ergens beter van te worden. Bijvoorbeeld door grappen te maken over anderen. De 6 probeert op deze wijze meer zekerheid te verkrijgen door zijn positie te versterken, of door te scoren. Aan de positieve kant gaat hij minder twijfelen en uitstellen, maar kan ook anderen tegen zich in het harnas jagen.

De gezondheidsniveaus

Riso & Hudson spreken vervolgens nog van de gezondheidsniveaus. Dit is meer een lange termijn ontwikkeling en dus niet iets waar je snel in wisselt. Het zijn ontwikkelingsniveaus afhankelijk van je psychische gezondheid, je welbevinden en je geestelijke ontwikkeling. Ieder type kent goede en slechte eigenschappen.

Over het algemeen gaan de slechte eigenschappen meer overheersen als je psychisch ongezond bent en de goede eigenschappen overheersen meer als je zeer ontwikkeld en in dat opzicht gezond bent.

“Ongezond” in deze zin heeft niets met je lichamelijke of fysieke gezondheid te maken, nog is het iets wat als verwijtbaar kan worden gezien. Je kunt je misschien voorstellen dat iemand die in zijn opvoeding is mishandeld of iemand wiens kwaliteiten altijd zijn genegeerd door zijn omgeving, zich op een andere manier ontwikkelt (ongezond) als iemand die altijd is gestimuleerd en onder optimaal omstandigheden is opgegroeid.

Voor type 6 kunnen we daarover kort het volgende zeggen:

- Een gezonde 6 is zelfstandig, moedig, innemend, betrouwbaar, toegewijd en samenwerkend.
- De gemiddelde 6 is plichtsgetrouw, loyaal, defensief, ambivalent, beschuldigend en autoritair.
- Een ongezonde 6 kan paniekerig, onbetrouwbaar, paranoïde, uitvallend, zelfvernederend of zelfvernietigend zijn..

De invloed van de vleugeltypen

De 6 met de 5 vleugel (6v5):

In de basis blijft de 6 met de 5 vleugel een 6 maar daarbij is hij net zoals de 5 vaak een deskundige op zijn vakgebied. Je zou kunnen zeggen dat het socialisme een uitvinding van de 6v5 is geweest. De 6v5 hecht zeer aan systemen en samenwerkingsverbanden. Aan de andere kant kunnen ze ook erg ageren tegen bestaande systemen. Het moet dus wel hun systeem zijn. Karl Marx zou tot dit type kunnen behoren. Ze komen op voor de zwakkeren in de samenleving. Ook politiek verslaggevers die graag misstanden aan het licht brengen behoren tot dit subtype. Leraren en rechters zijn andere beroepen waar dit type in kan excelleren. Sceptisch als ze zijn voelen ze zich aangetrokken tot beroepen waar zij de bewakers van de moraal kunnen zijn.

Volgens onze nieuwe inzichten lijken de vleugeltypen wat gedrag betreft heel erg op het tegenoverliggende type in het Enneagram. Voor de 6 met de 5 vleugel is dit Enneatype 1. Hoe sterker de vleugel is ontwikkeld des te meer zal je het gedrag van een 1 in jezelf herkennen. Net als de 1 wil de 6v5 graag hervormen. Voelen zij zich verantwoordelijk om het systeem te verdedigen.

Aan de andere kant zijn zij net als de 1 ook snel boos als het niet gaat zo als zij het voor ogen hadden. Dan worden het rebellen die vrij agressief te keer kunnen gaan. Het verzet in de 2e wereldoorlog in Nederland had duidelijk 6v5 trekken. Bert van Marwijk heeft duidelijke trekken van een 6v5. Het systeem was heilig gedurende het laatste WK. Voor de buitenwereld heeft zijn werkwijze ook iets perfectionistisch.

De Verdediger

Gezond: Mensen van dit subtype blinken vaak uit door uiteenlopende vormen van technische deskundigheid en zijn daardoor voortreffelijke oplosers van praktische problemen, analisten, sociale commentatoren, leraren en opinievormers. Ze voelen zich aangetrokken tot kennissystemen waarvan de regels en grenzen goed en duidelijk uitgewerkt zijn, zoals de wiskunde, rechten en natuurwetenschappen. Ze bezitten dikwijls een groter concentratievermogen dan het andere subtype, al kan hun belangstelling anderzijds smaller zijn. Politieke zaken en dienstbaarheid aan de gemeenschap zijn interessegebieden; vaak fungeren ze als spreekbuis of pleitbezorger voor achtergestelde groepen of personen.

Gemiddeld: Deze mensen zijn onafhankelijker en serieuzer dan het andere type en ze wenden zich minder waarschijnlijk tot anderen voor geruststelling of advies. Vaak zijn het eenlingen. Ze vinden geruststelling in systemen en overtuigingen, terwijl ze toch sceptisch blijven. Mensen van dit subtype neigen ertoe de wereld als gevaarlijk te zien, wat tot partijgebonden stellingname en reactionaire standpunten leidt. Heimelijkheid kan achterdocht voeden, en ze beschouwen zichzelf dikwijls als rebels en antiautoritair, hoewel ze ironisch genoeg constant trekken naar systemen, bondgenootschappen en overtuigingen die sterke autoritaire elementen bevatten. Zessen met een Vijf-vleugel zijn reactief en agressief en neigen ertoe vermeende bedreigingen van hun zekerheid de schuld van alles te geven en tot zondebokken te bestempelen.

De 6 met de 7 vleugel (6v7):

In de basis blijft de 6 met de 7 vleugel een 6, maar daarbij is hij zoals de 7 charmant en ontspannen. Hier is het glas meestal half vol. Relativeren en de zaken niet zo ernstig nemen is voor de 6v7 de manier om niet met zijn angst te hoeven omgaan. Met humor weten ze hun eigen angsten vaak in het belachelijke te trekken.

Freek de Jonge zou heel goed in dit profiel kunnen passen. Schoppen tegen het systeem met een bijtende en rebelse humor. De familie en vrienden kring wordt gekoesterd, de 6v5 voelt zich ook verantwoordelijk om alles binnen zijn eigenkring in goede banen te leiden. Net als de zuivere 6 maken ze zich veel zorgen. Echter door een druk sociaal leven en lidmaatschappen van eventuele sportclubs wordt deze ongerustheid vaak vergeten. Volgens onze nieuwe inzichten lijken de vleugeltypes wat gedrag betreft heel erg op het tegenoverliggende type in het Enneagram. Voor de 6 met de 7 vleugel is dit Enneatype 2.

Hoe sterker de vleugel is ontwikkeld des te meer zal je het gedrag van een 2 in jezelf herkennen. Het woord 'gezellig' komt hier om de hoek kijken. Net als de 2 wil de 6v7 graag

met een hapje en een drankje een gezellig feestje bouwen met al zijn vrienden. Dit subtype hecht veel belang aan het aardig gevonden willen worden. Het verschil met de 2 is dat de 2 de behoefte heeft om nodig te zijn, terwijl de 6v7 juist geaccepteerd wil worden om hier zijn zekerheid aan te ontleiden.

De 6v7 wil graag onderdeel van de groep zijn, terwijl de 2 zich vaak richt op een sterke figuur. Net als bij de 2 kan er op ongezond niveau te veel worden gegeten en gedronken. Zelfs druggebruik is mogelijk als de twijfel te overheersend gaat worden. Op deze manier wordt de angst onderdrukt. Ook hier is een verschil in motivatie terwijl het gedrag identiek is. Bij de 6 komt het gedrag voort uit onzekerheid over hun functioneren. Bij de 2 komt het gedrag voort uit de angst om als persoon afgewezen te worden.

De Buddy

Gezond: Mensen van dit subtype zijn charmant en grappig en minder ernstig dan het andere subtype - ze vermijden veelal 'zware' onderwerpen en beperken hun aandacht tot hun zekerheidsbehoeften (belastingen, rekeningen, de gang van zaken op het werk en dergelijke). Anderzijds zijn ze serieus in hun toewijdingen en getroosten zich offers om de veiligheid en het welzijn van hun familie en vrienden te waarborgen. Ze mogen graag gezellig met anderen optrekken, elkaar over en weer plagend en de goede banden benadrukkend. Mensen van dit subtype combineren intermenselijke kwaliteiten met vitaliteit, humor en een lust tot ervaren. Ze kunnen ook zichzelf geringschatten en door grappen te maken over waar ze bang voor zijn nabijheid tot anderen zoeken.

Gemiddeld: Deze mensen verlangen er intens naar gemogen en geaccepteerd te worden, maar schromen anderzijds ook meer om zich over zichzelf en hun problemen uit te laten. Hoewel ze graag met mensen omgaan, zijn ze duidelijk onzeker en afhankelijk van dierbaren voor geruststelling en raad alvorens belangrijke beslissingen te nemen. Vaak talmen ze en hebben moeite met het op eigen houtje initiëren van projecten. Hun ongerustheid proberen ze dikwijls te sussen via allerlei afleidingen, zoals sporten, winkelen en 'rondhangen' met anderen. Te veel eten, drinken en drugsgebruik zijn mogelijk. Hoewel ze niet uitgesproken politiek georiënteerd zijn, kunnen ze sterke meningen hebben en hun sympathieën en antipathieën duidelijk laten blijken. Bezorgdheid over persoonlijke tekortkomingen of belangrijke relaties kan tot depressie leiden.

Ontwikkelpad van de 6:

Vanaf onze geboorte hebben we een standaard verdedigingspatroon aangeleerd. Een standaard repertoire van overtuigingen en reactiepatronen, wat eens functioneel was maar nu niet meer. Blijven we vastzitten in dit standaard patroon dan zal dat wat het oplevert hetzelfde blijven of zich versterken. Als je hiermee tevreden bent is er in principe niets aan de hand, maar vaak loop je op een gegeven moment tegen bepaalde problemen op die zich lijken te herhalen. Als je niet meer tevreden bent met het huidige, dan is het punt gekomen om je te ontwikkelen. De wikkel van het Enneatype kan worden afgeworpen, zoals een slang vervelt om te kunnen groeien.

Voor de 6 zijn er een aantal aandachtspunten om zich te ontwikkelen.

- Een mens lijdt het meest door het lijden dat men vreest
- Realiseer hoeveel tijd je doorbrengt met (negatieve) scenario's
- Geniet van de doelen die je hebt bereikt en neem de tijd ervoor
- Waarom luister je meer naar anderen, dan naar je eigen gevoel?
- Wees niet bang voor verandering, begeef je eens op ongebaande paden
- Bouw momenten van leegte in. Wandel in de natuur.
- Mediteer

Ontwikkelen is net als zwemmen, je kunt het niet leren met een schriftelijke cursus. Deze test en de bijbehorende uitwerking dient wat ons betreft als bewustmaking en een eerste aanzet. Om echt te ontwikkelen zul je dit in het dagelijks leven moeten toepassen. Hoewel het een kwestie is van "gewoon doen" realiseren we ook dat dit niet altijd gemakkelijk is.

Kernkwaliteiten en de 6:

Als we werken met kernkwaliteiten kunnen we voor de 6 gemakkelijk de kernkwaliteiten vaststellen. Volgens de theorie van de kernkwaliteiten kunnen we vervolgens de valkuil, de allergie en de uitdaging bepalen.

Kernkwaliteit: Een kwaliteit die je van nature bezit

Valkuil: Het sterk identificeren met je kwaliteit leidt tot je valkuil. Te veel van het goede.

Allergie: Vervormde kwaliteiten (valkuilen) van anderen waar je slecht mee om kunt gaan.

Uitdaging: Door deze kwaliteit te ontwikkelen word je evenwichtiger

Kernkwaliteiten	Valkuil	Allergie	Uitdaging
Alertheid	Achterdocht	Nalatigheid	Overlaten
Loyaliteit	Besluiteloosheid	Gemakzucht	Zelfvertrouwen
Serieusheid	Tobberigheid	Lichtzinnigheid	Zorgeloosheid
Verantwoordelijkheidsbesef	Striktheid	Wispelturigheid	Souplesse